

ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTIONEN FÖR SKANDINAVISK

Magdalena Željeznjak

**Klyftan mellan meta-språkbruk och vardagligt språkbruk
av pronomen 'hen'**

Examensarbete

Handledare:
Sara Profeta

september, 2019

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
2. <i>Hens</i> uppkomst.....	2
3. Olika användningar av pronomenet <i>hen</i>	4
3.1 Ledin och Lyngfelts kategorisering	4
3. 1. 1. Könsoverskridande <i>hen</i>	5
3. 1. 2. Anonymiserande <i>hen</i>	5
3. 1. 3. Okänt kön.....	5
3. 1. 4. Indefinit <i>hen</i>	5
3. 1. 5. Generiskt <i>hen</i>	6
3. 2. Meta- <i>hen</i>	6
4. Ledin och Lyngfelts forskning från 2013 om <i>hens</i> användning.....	7
4.1. Användningen av <i>hen</i> i studentuppsatser under vårterminen 2013	7
5. Användningen av <i>hen</i> i studentuppsatser under vårterminen 2019.....	8
5.1. Metodik.....	8
5.2. Resultat	8
6. Förändringar i hur <i>hen</i> används i studentuppsatser 2013 och 2019	10
7. Slutsats	11
8. Källförteckning.....	12
9. Material	13

1. Inledning

Språk är så mycket mer än bara ett kommunikationsmedel. Det ger ett visst värde till allt folk pratar om och påverkar hur samhället fungerar. I boken *Språk och diskriminering* beskrev Lann Hornscheidt och Mats Landqvist människans användning av språket på följande sätt: ”Språk behövs bland annat för att vi ska kunna beskriva och kategorisera vår omvärld, hantera livet och världen, förstå världen och oss själva som en del av den. Språket spelar också en roll för hur vi uppfattar vår identitet, våra föreställningar om oss själva och andra” (2014: 8). För att skaffa lämpliga språktermer för nya identiteter i världen, liksom förändringarna i de befintliga, måste språket anpassas och utvecklas. Ett exempel på en sådan förändring i det svenska språket är införandet av det könsneutrala pronomenet *hen*. Trots att en intensiv debatt om orsakerna till införandet av det och följaktligen dess roll efter det infördes har tonat ner sedan 2012 – när ordet introducerades för allmänheten genom Jesper Lundqvists bok *Kivi och Monsterhund*¹ – är frågan om dess användning i praktiken fortfarande aktuell.

Syftet med detta examensarbete är att se hur *hen* används idag, efter några år gick sedan ordet infördes och det blev mindre kontroversiellt än det var när det diskuterades aktivt. En undersökning genomfördes för att se om meta-användningen fortfarande dominerar eller om pronomenet äntligen används i sitt avsedda syfte snarare än bara när det diskuterar sig själv. Examensarbetet fokuseras på användningen av pronomenet i studentuppsatser, eftersom studenter tenderar att implementera språkförändringar och anpassningar i sitt arbete med mindre tvekan. Också, det förväntas från de inom det högre utbildningssystemet att vara öppensinnade och att försöka arbeta på att skapa ett framtida samhälle av jämlikar. Det måste också noteras, som Karin Milles sade, att ”[unga människors] bruk kan tas som indikation på framtidens språkbruk” (2013: 109).

2. Hens uppkomst

Det finns en lång historia av feministiska strävanden och kampen för jämställdhet i Sverige (Milles 2011: 23). En del av kampen var och fortfarande är att förändra svenska språket så att det inte finns några skillnader mellan kvinnor och män. Språket som

---

¹ <https://www.gp.se/nyheter/sverige/han-hon-och-hen-1.682033> (hämtat 7 september 2019)

kommunikationsmedel påverkar hur människor ser världen om vilken de pratar. Hornscheidt och Landqvist skrev också att "[v]alet av ord, benämningar och termer skapar en grund för hur vi tänker på den som blir benämnd" (2014: 16). Således måste språket visa inga differenser mellan kön om det finns en strävan att det heller inte skulle finnas några differenser mellan kön i samhället. Ursprungligen introducerades *hen* som ett nytt neutralt pronomen för att ersätta *han* som allmän form. Redan 1966 nämnde Rolf Dunås *hen* som alternativet till *han eller hon* och *han/hon* i Upsala Nya Tidnings språkspalt². Enligt Dunås, dessa alltmer använda alternativ till *han* som det generiska pronomenet var "pedantiska, klumpiga och tjatiga". Hans initiativ fick ingen stor uppmärksamhet, men det visade en vilja att ha ett könsneutralt pronomen i svenska. I den andra hälften av 1900-talet försökte några andra att införa *hen* i språket eller bara ge det en plattform för att bli diskuterad (se Dahlstedt 1967 och Karlgren 1994) men det var förgäves på den tiden.

Under 2000-talet börjades pronomenet användas på ett olik sätt än vad dess förespråkare hade i åtanke. Den hbtq+³ rörelsen såg *hen* som en idealisk lösning för identifiering av personer som inte ville uttala sig som varken man eller kvinna. Deras aktivitet ökade medvetenhet om att det fanns fler könsidentiteter än bara två eftersom många hbtq+ personer uttalade sig som att inte vara på ytteränderna på könsskalan. Med andra ord, *hen* har blivit en bra lösning för personer som ser sig själva någonstans mellan poler av kvinna och man, till exempel transpersoner, intersex personer osv.

Det var inte förrän 2012 att *hen* väckte allmänhetens uppmärksamhet. Detta år publicerades barnboken *Kivi och Monsterhund* i vilken huvudfiguren refererades med *hen*. Snart var pronomenet överallt i medier, politiker talade om det, sociala medier blev plattformar för att uttrycka ens åsikt om det och att diskutera med andra om denna saken. En het debatt om pronomenets införande och användning steg upp. Språkrådet⁴ ändrade sin attityd till *hen* flera gånger från debattens början 2012 (Bäck et al. 2018: 5). Nu står *hen* på deras officiella webbsida som ett av könsneutrala pronomen men med en anmärkning: "Det finns inga språkliga hinder för att använda *hen*, men det är ett ord som ibland väcker irritation."⁵ 2015

---

² Språkspalten i fråga finns i tidningsupplagan från 30 november 1966.

³ HBTQ+ står för Homosexuell, Bisexuell, Trans, Queer och pluset (+) står helt enkelt för övriga sexualiteter och könsidentiteter. (<https://www.vanersborg.se/uppleva--gora/ung-i-vanersborg/nyheter-ung/nyhetsarkiv-ung/2017-11-22-lar-dig-mer-om-hbtq-.html>, hämtat 15 juli 2019)

⁴ Språkrådet är en del av Institutet för språk och folkminnen, vilket ansvarar för språkvården och är Sveriges officiella organ för språkvård och språkpolitik. (<https://www.sprakochfolkminnen.se/om-oss/kontakt/sprakradet.html>, hämtat 15 juli 2019)

⁵ <https://www.sprakochfolkminnen.se/folkminnen/handelser-i-almanackan/kalender/i-almanackan/handelser-i-almanackan/2019-03-08-internationella-kvinnodagen-.html> (hämtat 15 juli 2019)

kom en stark bekräftelse för pronomenet eftersom det togs med i SAOL⁶:s 14:e upplaga. Det finns två teorier om hur ordet myntades. Den första hävdar att ordet var inspirerat av den finländska tredje person pronomenen *hän*, som är könsneutral. Den andra karaktäriserar *hen* som en blandning av *han* och *hon* (den svenska tredje personen manliga och kvinnliga pronomen som används för människor) och *den* (den svenska tredje person pronomen som används för saker och andra levande varelser, såsom husdjur) (Milles 2011: 27).

3. Olika användningar av pronomenet *hen*

Den mest fundamentala kategoriseringen av pronomenets användning är som den generiska, praktiska kategorin och som den specifika kategorin (Bäck et al. 2018: 6). Å ena sidan används pronomenet *hen* idag för att visa jämställdheten samt förneka manlig fördel över kvinnor i ”ett av världens mest jämställda länder” (Milles 2011: 21, översatt av M.Ž.). Å andra sidan används det för att identifiera personer inom hbtq+-samhället på ett korrekt och ordentligt sätt. När pronomenet används på det generiska sättet, genomförs den originella föreställningen bakom det – som ersättning för det manliga pronomenet *han* använt som det neutrala, generiska pronomenet. Medan när *hen* används på det specifika sättet, respekterar det ens valda personliga pronomen eller ibland visar att någons kön är okänt.

3.1 Ledin och Lyngfelts kategorisering

Det finns emellertid ett antal mer detaljerade kategoriseringar av pronomenets användning, vilka varierar från varandra (se exempelvis Bertils, 2012 och Arronson, 2013). Den som jag använde som referenspunkt är kategoriseringen av två lingvister som arbetar med svenska språket, Per Ledin och Benjamin Lyngfelt (2013: 145). Enligt dem används pronomenet *hen* på fem olika sätt. Beskrivningen av varje kategori medföljes exempel som anges i denna artikel.⁷

De fem kategorierna delas vidare in i två underkategorier, beroende på om pronomenets referens är definit eller icke-definit. Om referensen är definit, hänvisas den till en individ, men om den är icke-definit, ges sammanhang för en mer generell referens.

---

⁶ SAOL (Svenska Akademiens ordlista) speglar samtidsspråket och ger uppgifter om ordens stavning, böjning, uttal och i många fall betydelse. (<https://svenska.gu.se/forskning/forskningsprofiler/lexikologi-och-lexikografi/lexikaliska-institutet/SAOL>, hämtat 15 juli 2019)

⁷ Källorna (enskilda studentuppsatser) till exemplen tillhandahålls inte av Ledin och Lyngfelt, men en lista över alla uppsatser som analyserats inom forskningen ges i slutet av deras artikel. Alla exemplen som ges finns på 145-sidan i deras artikel.

3. 1. 1. Könsöverskridande *hen*

Denna användning definieras genom att ha en definit referens vems kön är känt. Det vill säga att man tänker på en viss person och känner till deras kön. I det här fallet överges köns binära uppdelning i man och kvinna och behovet av att klassificera referensen som någon av dessa är irrelevant.

Exempel: Det var först när jag lärde känna Minou som jag förstod att jag fanns – och sedan lärde hen mig att inte känna skuld över min existens.

3. 1. 2. Anonymiserande *hen*

Denna användning har också en definit referens, men korrelatets kön är okänt. Med andra ord är informationen om ens kön inte avslöjat för att behålla ens identitet i anonymitet.

Exempel: Samtidigt som det inte är så hett, jag menar, tidigare i kväll blev en av ungarna *säger inte vem* helt förstörd för att hen inte klarade av att framkalla ett gäsp.

3. 1. 3. Okänt kön

Det här är den sista användningen i underkategorin med en definit referens. Precis som *anonymiserande hen*, avslöjas inte korrelatets kön. Men skillnaden mellan dessa två användningar ligger i talarens kunskap om korrelatets kön. Om avsändaren av meddelandet vet det, faller det givna *hen* under den anonymiserande kategorin, medan om avsändaren inte vet det, går *hen* i okänt kön kategorin.

Exempel: Jag ska göra en telefonintervju typ exakt nu eller om två minuter men nu har ungjäveln (eller om det är gnälltanten) i lägenheten nedanför dragit igång pianokonsert. Det låter som att hen sitter och spelar i vårt vardagsrum.

3. 1. 4. Indefinit *hen*

Den första av de två användningarna i underkategorin med icke-definit, mer generell referens är *indefinit hen*. Detta är den bredaste användningen av pronomenet, eftersom dess referens är oftast hela mänskligheten, utan ytterligare uppdelningar.

Exempel: Musik är som vänskap tänker jag, med åren blir man mer och mer kräsen när man väljer sitt umgänge – det räcker inte med att en person är snäll och trevlig, hen ska gärna vara rolig och intressant också.

3. 1. 5. Generiskt *hen*

Den andra kategorin med icke-definit referens är *generiskt hen*. Den skiljer sig från den föregående kategorin genom en ytterligare uppdelning av referensen. Referensen är inte en individ, men *hen* måste tillhöra en viss kategori.

Exempel: Vill man går det även att koppla köper till köparens Facebook-sida så hens vänner direkt ser att hen köpt en fika för pengarna.

3. 2. Meta-*hen*

Förutom dessa fem kategorier av pronomenets användning, förklarade Ledin och Lyngfelt också den vanliga förekomsten av den så kallade *meta-hen*. Användningen av *meta-hen* hittar vi i diskussioner om pronomenet själv samt om dess introduktion till och användning i språket. De vägrade dock att lista den som en kategori av användningen eftersom "[m]eta-hen egentligen inte [är] en funktion hos just detta ord, utan ett exempel på språkets generella möjlighet att benämna språkliga uttryck som sådana" (2013: 146). *Hen* var fortfarande ett kontroversiellt ämne 2013, när deras artikel publicerades, så det diskuterades och talades om mycket ofta.

4. Ledin och Lyngfelts forskning från 2013 om *hens* användning

Per Ledin och Benjamin Lyngfelt genomförde under året 2013 en undersökning om användningen av *hen* enligt deras tidigare beskrivna kategorisering och publicerade resultaten i artikeln ”Olika *hen*-syn. Om bruket av *hen* i bloggar, tidningstexter och studentuppsatser”. De undersökte tre olika plattformar där pronomenet används: internetbloggar, tidningar och studentuppsatser. De bloggarna som de undersökte var främst bloggar som diskuterade hbtq+- och könsfrågor medan tidningsmaterialet som undersöktes var mestadels Göteborgs-Posten. Studentuppsatserna som togs i beaktande hade skrivits inom en av följande ämneskategorier – pedagogik, didaktik och språkstudier (2013: 147).

4.1. Användningen av *hen* i studentuppsatser under vårterminen 2013

Tabell 1. Olika användningar av *hen* under vårterminen 2013 (Ledin och Lyngfelt 2013: 159).

	Didaktik	Pedagogik	Språkstudier	Totalt
Könsöverskridande <i>hen</i>	-	-	-	-
Anonymiserande <i>hen</i>	-	-	24	24
Okänt kön	-	-	-	-
Indefinit <i>hen</i>	-	-	-	-
Generiskt <i>hen</i>	1	4	26	31
Meta- <i>hen</i>	-	-	713	713
Totalt	1	4	763	768
Antal uppsatser med <i>hen</i>	1	3	15	19

Majoriteten av studentuppsatser som analyserades i forskningen var från vårterminen 2013. Då var pronomenet *hen* och dess introduktion till det svenska språket fortfarande aktuellt och mycket talat om.

Från de 90 uppsatserna som de undersökte innehöll 19 *hen*. Så, endast 21,1% av de forskade uppsatserna använde pronomenet. Deras forskning visade att från de tidigare nämnda ämnena, föll de flesta av studentuppsatserna som använde *hen* under ämnet språkstudier (78,9%). *Hen* hittades i hälften av språkstudiers uppsatser medan det bara påträffades i 3,3% av didaktiks och 10% av pedagogiks uppsatser.

Enligt deras forskning var den huvudsakliga användningen av *hen* meta-användning (93%).

En sådan hög andel kommer inte som någon överraskning, eftersom *hen* fortfarande var livligt

diskuterat och ifrågasatt. Pronomenet var fortfarande relativt nytt för allmänheten och så skrevs det ofta om *hens* användning och attityder som omger det. Ledin och Lyngfelt påpekade att två av de undersökta uppsatserna faktiskt handlade om detta relativt nya talfenomen, vilket ökade antalet meta-användningar betydligt (2013: 159). De andra sätten att använda pronomen som de kom på var *generiskt* och *anonymiserande hen*, medan *okänt kön* och *indefinit* användningar inte hittades.

5. Användningen av *hen* i studentuppsatser under vårterminen 2019

5.1. Metodik

För att se hur *hens* användning har ändrats sedan detta talfenomen var väldigt nytt och kontroversiellt, undersökte jag 43 studentuppsatser från vårterminen 2019.

Studentuppsatserna undersöktes med hjälp av DIVA portalen genom den avancerade sökmekanismen som begränsade sökningen till uppsatser som publicerades 2019 och skrivits bara av studenter. För att jämföra mitt resultat med resultaten från Ledin och Lyngfelts forskning, begränsades urvalet ytterligare enligt ämneskategorin. Så efter att alla studentuppsatser som inte var från ämnena pedagogik, didaktik och språkstudier utelämnades, var det bara åtta som blev kvar. Användningen av pronomenet inom dessa uppsatser kategoriseras också enligt Ledin och Lyngfelts kategorisering. Varje förekomst av pronomenet hittades manuellt och definierades sedan som exemplet av en av användningskategorierna.

En annan sak värt att nämna är att majoriteten av de uppsatser som dateras till vårterminen 2019 skrevs inom sjukvårdskategori. De flesta av dem behandlar korrekt användning av personliga pronomen och hur man skapar en allomfattande miljö.

5.2. Resultat

Tabell 2 visar *hens* användning enligt Ledin och Lyngfelts kategorisering, jämte de tidigare nämnda tre ämneskategorierna. Efter diskussionen av resultaten av användningen, ges ett exempel taget från de undersökta studentuppsatserna.

Tabell 2. Olika användningar av *hen* under vårterminen 2019.

	Didaktik	Pedagogik	Språkstudier	Totalt
Könsöverskridande <i>hen</i>	5	-	38	43
Anonymiserande <i>hen</i>	-	11	4	15
Okänt kön	-	-	-	-
Indefinit <i>hen</i>	-	-	-	-
Generiskt <i>hen</i>	3	5	11	19
Meta- <i>hen</i>	359	-	2	361
Totalt	367	16	55	438
Antal uppsatser med <i>hen</i>	2	3	3	8

Från de 8 undersökta studenternas uppsatser var två från ämnesområdet didaktik, tre från pedagogik och tre från språkstudier. Studenterna använde *hen* i alla användningar förutom den *indefinita* användningen och den *okända kön* användningen. Det totala antalet gånger pronomen användes i de studerade uppsatserna var 438.

Huvuddelen av användningarna var meta-användningar, vilket kan ses som en följd av att ett av dessa papper var en studie av förekomsten och användningen av pronomenet i gymnasieskolans undervisning.

Exempel: Ett generiskt hen som ersätter det tidigare generiska han minskar kvinnors osynliggörande vilket innebär att pronomenet och dess användning driver en slags jämställdhetspolitik. (Norkvist och Junghagen 2019: 7)

Om vi utesluter meta-användningar av pronomenet, dess mest frekventa användning är *könsöverskridande hen*. Det måste dock noteras att majoriteten av exemplen på denna användning togs från en uppsats.

Exempel: Alexis har därmed skiljt ordklasser och satsdelar från skrivandet till att hamna under kategorin formell grammatik, eftersom hen inte ser hur man skulle arbeta med ordklasser och satsdelar på ett funktionellt sätt. (Oinonen 2019: 18)

Den näst vanligaste praktiska användningen av pronomenet är *generiskt hen*. Antalet gånger *hen* visar sig använt generiskt är mindre än hälften av antalet av *hen* i dess *könsöverskridande* användning. Ändå hittas *generiskt hen* i flesta av de undersökta uppsatserna.

Exempel: När ett barn är fonologiskt medveten innebär det att hen lätt kan förstå hur grafem (bokstäver) och fonem (språkljud) hör ihop. (Andersson 2019: 4)

Med bara några förekomster färre kommer den *anonymiserande* användningen av pronomenet. Det användes oftast för att hålla deltagare i studentforskningsuppsatser i anonymitet.

Exempel: Däremot upplevde jag inte att den ordinarie lärarens närvaro påverkade utfallet. Hen var mycket diskret och lät mig helt ta över ansvaret för lektionen.
(Arvidsson 2018: 32)

6. Förändringar i hur *hen* används i studentuppsatser 2013 och 2019

Jämförelsen mellan 2013-forskningen av studentuppsatser och forskningen från 2019 visar hur studenters användning av *hen* har förändrats. För det första var antalet av studentuppsatser med *hen* högre 2013. Detta kan ses som ett resultat av den aktuella karaktären av *hen* då. Ämneskategorin språkstudier är fortfarande den där pronomenet påträffas oftast.

När det gäller de sätt på vilka *hen* används bland studenter, var 2013 den mest frekventa användningen *meta-hen*, som visade sig vara fallet här också. Emellertid, måste det noteras att i båda forskningarna kom detta höga antal av *meta-hens* användning som resultat från endast en (2019) eller två uppsatser (2013). Ändå indikerar detta att även efter fyra år sedan pronomenet *hen* lagts till i SAOL, så är det ännu ett intressant ämne. Strategierna för dess bättre inkorporering är fortfarande under utveckling (se Gunnar och Ehinger 2018) och ett antal uppsatser skrivs fortfarande om attityder kring ordet (se Bäck et al. 2018).

Om det inte tas hänsyn till meta-användningen av pronomenet och man fokuserar enbart på de kategorier som introducerades i forskningen 2013, så kan förändringarna ses omedelbart. Vad har förändrats under 2019 är att *könsöverskridande hen* används, medan i uppsatserna från 2013 användes det inte alls. Dessutom var denna användning av *hen* faktiskt den mest frekventa från alla kategorierna. Den vanligaste användningen under 2013 var användningen av *generiskt hen*, medan denna användning 2019 var den näst mest använda. Genom att bara titta på Tabellen 2 verkar det som om *generiskt hens* frekvens år 2019 var märkbart lägre än *könsöverskridande hens*, men *generiskt hen* hittades i nästan alla analyserade uppsatser, medan det med *könsöverskridande* inte var fallet. Den *anonymiserande* användningen hittades oftare i uppsatserna från 2013, men fortfarande kan en ökning ses i resultaten från 2019 – eftersom denna användning nu också är närvarande i uppsatser skrivna i pedagogik till skillnad från forskningen från 2013.

7. Slutsats

Huvudsyftet med detta examensarbete var att se om meta-användningen av pronomenet *hen* fortfarande är den vanligaste, som det var i Ledin och Lyngfelts undersökning vilken genomfördes under den tidsperiod då ordet bara infördes i allmänare bruk. Resultaten av undersökningen av studentuppsatser från 2019 har visat att *hen* ännu diskuteras i akademiska kretsar än idag, och som sådan är meta-användningen fortfarande mycket närvarande. Pronomenets implementering i språket har fortfarande inte fullbordats, trots att det officiellt erkändes år 2015. De andra, praktiska användningar av pronomenet används i större utsträckning i vissa discipliner där det inte fanns 2013. Det svenska samhället strävar ständigt efter att förbli ett jämlikt samhälle så pronomenets användningar vilka inte var så framträdande 2013 – såsom denna som inte vill sätta fokus på befintliga skillnaderna mellan de kvinnliga och manliga könen – har tagit ledningen.

Under de följande åren kan *hens* användning äntligen göra övergången till att bli mestadels praktisk. Meta-användningen av pronomenet bör dock inte uteslutas ännu, eftersom detta fall att lägga till ett könsneutralt tredje person pronomen till de redan existerande två könade tredje person pronomen är unikt för det svenska språket (Bäck et al. 2015, översatt av M.Ž.) och som sådan är ganska intressant att utforska och undersöka, både som en teoretisk konstruktion och i praktisk användning. Som forsknings resultat från 2019 har visat, har användningen av *könsöverskridande hen* nu blivit framträdande. Detta kan fortsätta som en tendens baserad på den nuvarande politiska situationen i världen och den återigen aktuella frågan om jämställdhet.

8. Källförteckning

Aronsson, Emma. (2013). *Och vad Gud beträffar så tror jag att hen går hel ur det här.*

En studie av ordet hens funktion i dagspress. Umeå universitet. Examensarbete.

Bertils, Klara. (2012). *Hen – ett könsneutralt pronomen på väg in i allmänspråket? En studie av funktionen och spridningen av ordet hen i bloggar och dagspress.* Umeå universitet. Examensarbete.

Bäck, Emma et al. "Hen can do it: effects of using a gender neutral pronoun in a recruitment situation". *Könskonstruktioner och språkförändringar: En rapport från den åttonde nordiska konferensen om språk och kön*, 2015, ss. 71-91.

Bäck, Emma et al. "Hen. Bakgrund, attityder och användande." *Psykologiska rapporter från Lund*, vol. 8, no. 1, 2018, ss. 1-34.

Gunnar, Kerstin och Ehinger, Monica. (2018). *Bemötande av barn i förskolan som har könsöverskridande identitet: En analys av två fokusgruppssamtal med pedagoger i förskolan.* Jönköping University. Examensarbete.

Hornscheidt, Lann och Landqvist, Mats. (2014). *Språk och diskriminering.* Lund: Studentlitteratur.

Ledin, Per och Lyngfelt, Benjamin. "Olika hen-syn. Om bruket av hen i bloggar, tidningstexter och studentuppsatser". *Språk och stil*, vol. 23, 2013, ss. 141–174.

Milles, Karin. (2012). *Jämställt språk: En handbok i att skriva och tala jämställt.* Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Milles, Karin. "En öppning i en sluten ordklass?: Den nya användningen av pronomenet *hen*." *Språk och stil*, vol. 23, 2013, ss. 107-140.

Milles, Karin. "Feminist language planning in Sweden." *Current Issues in Language Planning*, vol. 12, no. 1, 2011, ss. 21-33.

9. Material

Här är en lista över alla de studentuppsatser som använts vid undersökningen av vårterminens 2019 uppsatser.

- Andersson, Elin och Frank, Lisa. (2019). *Hur kan läsutvecklingen underlättas för elever med dyslexi? – En sammanfattande analys av hur lärare kan arbeta för att stötta elever med dyslexi i deras läsutveckling*. Linköpings Universitet. Examensarbete.
- Arvidsson, Åsa. (2018). *Vad händer när fysiken möter estetiken?: att använda StoryTelling med drama i NO-undervisningen*. Högskolan Kristianstad. Examensarbete.
- Fahlesson, Susanne och Bergelin, Agneta. (2019). *Äger eller suger?: En studie av elevers upplevelser av delaktighet vid användandet av digitala läromedel*. Luleå Tekniska Universitet. Examensarbete.
- Gilljam, Beatrice. (2019). *Morfologisk utveckling hos andraspråkselever med varierande bakgrundsfaktorer*. Högskolan Dalarna. Examensarbete.
- Lindvall, Sara. (2019). *Förskolebarnets stress vid måltidssituationer*. Linnéuniversitetet. Examensarbete.
- Norkvist, Tove och Junghagen Öberg, Lena. (2019). *Vad hände sedan?: En studie om hen i gymnasieskolans svenskundervisning*. Umeå Universitet. Examensarbete.
- Oinonen, Marta och Laag, Cecilia. (2019). *Grammatikundervisning på högstadiet: En fallstudie av fyra lärares utsagor om sin grammatikundervisning, samt en analys av deras arbetsmaterial*. Linnéuniversitetet. Examensarbete.
- Selwan, Chimene och Lind, Madeleine. (2019). *”Lyssna på barnets berättelse, hen kan tala om mer än vad du är medveten om”: En enkätstudie om pedagogers arbete med barn som far illa i hemmet*. Uppsala Universitet. Examensarbete.

Sažetak

Ljudima jezik ne služi samo kao sredstvo komunikacije, već i kao sredstvo pridavanja vrijednosti i svojstava svijetu koji ih okružuje. U slučaju da se percepcija svijeta promijeni, jezik se isto tako mora promijeniti i prilagoditi kako bi se u njemu odrazile te nove pojave ili promjene u već postojećim stanjima. Primjer ovog procesa u švedskom jeziku jest uvođenje rodno neutralne zamjenice *hen*. Njenom službenom uvođenju u jezik, kroz čin dodavanja na listu riječi Švedske Akademije (SAOL), prethodila je burna debata koja se među ostalim ticala i funkcija koje će ta zamjenica obavljati u jeziku. U to doba, zamjenicu se najčešće sretalo u njenim meta-ostvarenjima, dakle u tekstovima koji su se bavili upravo njenom pojavom i upotrebom. Kroz analizu upotrebe *hena* u radovima studenata objavljenima 2019. godine i usporedbu dobivenih rezultata s prijašnjim rezultatima već postojećeg istraživanja iz 2013. ovaj rad je pokazao kako je meta-upotreba zamjenice i dalje vrlo zastupljena. Unatoč tome, u ovom periodu došlo je i do određenih promjena u vidu pojavljivanja u drugim jezičnim funkcijama, što se može pripisati težnjama švedskog društva da prilagodbom i dalje ostane društvom koje je jednakošću između spolova u svjetskom vrhu.

Abstract

Humans do not use language only to communicate, but also to ascribe certain values and attributes to the world surrounding them. If the perception of the world changes, the language has to change as well in order to reflect these new occurrences and adjustments to the existing state of affairs. An example of this process in the Swedish language is seen in the introduction of the gender-neutral pronoun *hen*. Before it was officially introduced into the language through the official glossary for Swedish (SAOL), a heated debate took place about, among other things, its functions within the language. At this time, the pronoun was most often found in its meta-usage in texts dealing with its emergence and functions. By analyzing the usage of the pronoun *hen* in student papers published in 2019 and by comparing the results with the ones from a previous research from 2013, this essay has shown that the pronoun is still frequently used in its meta-usage. However, under this time period there has been some change in the usage of other *hen* functions, which is a result of the Swedish society's wish to remain one of the most gender equal societies in the world.